

Spa... ..
informacija

Sprendimas byloje C-137/09
Marc Michel Josemans prieš Burgemeester van Maastricht

Draudimas leisti ne rezidentams patekti į „coffee shops“ Nyderlanduose atitinka Sąjungos teisę

Šis apribojimas pateisinamas tikslu kovoti su narkotikų turizmu ir jo keliamu neigiamu poveikiu, susijusiu su viešosios tvarkos palaikymu bei piliečių sveikatos apsauga tiek valstybėse narėse, tiek ir Sąjungos mastu.

Pagal 1976 m. Narkotinių medžiagų įstatymą (Opiumwet 1976) draudžiama laikyti, parduoti, auginti, vežti, gaminti, importuoti ir eksportuoti narkotines medžiagas, įskaitant ir kanapes bei jų gaminius. Vis dėlto šioje valstybėje kanapėms taikoma tolerancijos politika. Ši politika pasireiškia ir „coffee shops“, kuriose iš esmės parduodamas ir vartojamas šis vadinamas „lengvučiu“ narkotikas, steigimu. Vietos valdžios institucijos gali leisti steigti šią įstaigą, jei tenkinami tam tikri kriterijai. Kai kuriose „coffee shops“ taip pat prekiaujama nealkoholiniais gėrimais ir maistu.

2005 m. gruodžio 20 d. sprendimu Maastrichto savivaldybės taryba, siekdama sumažinti narkotikų turizmą arba užkirsti jam kelią, Bendrojo savivaldybės policijos reglamento versiją papildė gyvenimo valstybės teritorijoje kriterijumi ir uždraudė „coffee shop“ savininkui leisti iš tikrųjų Nyderlanduose negyvenantiems asmenims patekti į savo įstaigą.

M. M. Josemans yra „coffee shop“ „Easy Going“ Maastrichte valdytojas. 2006 m. rugsėjo 7 d. sprendimu *Burgemeester van Maastricht* (Maastrichto savivaldybės meras) šią įstaigą nurodė laikinai uždaryti, nes du kartus buvo nustatyta, kad į šią „coffee shop“ buvo leista užėti Nyderlanduose negyvenantiems asmenims.

M. M. Josemans pareiškė protestą dėl šio sprendimo. Jis teigia, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose teisės aktuose nustatyta nepagrįsta Sąjungos piliečių diskriminacija ir pažeidžiant Sąjungos teisę pirmiausia iš Nyderlanduose negyvenančių asmenų atimta galimybė „coffee shop“ nusipirkti teisėtų prekių. Šiomis aplinkybėmis pagrindinę bylą nagrinėjanti *Raad van State* (Valstybės Taryba) pateikė Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus.

Visų pirma Teisingumo Teismas primena, kad dėl visuotinai pripažinto narkotinių medžiagų, taip pat ir pagamintų iš pluoštinių kanapių, kenksmingumo prekyba jomis draudžiama visose valstybėse narėse, išskyrus griežtai kontroliuojamą jų panaudojimą medicinos ir mokslo tikslais. Ši teisinė situacija atitinka kelis tarptautinius dokumentus, visų pirma, kelias Jungtinių Tautų konvencijas, kuriuos rengiant bendradarbiavo arba prie kurių prisijungė valstybės narės, bei Sąjungos teisę.

Kadangi narkotinių medžiagų ekonominė ir komercinė apyvarta draudžiama, „coffee shop“ savininkas negali remtis judėjimo laisvėmis arba diskriminavimo draudimo principu, kiek jie susiję su prekybos kanapėmis veikla.

Dėl prekybos nealkoholiniais gėrimais ir maistu šiose įstaigose Maastrichto savivaldybės meras ir Nyderlandų, Belgijos bei Prancūzijos vyriausybės teigia, kad ši veikla yra tik antrinės reikšmės, palyginti su prekyba kanapėmis, ir negali turėti įtakos sprendimui pagrindinėje byloje.

Teisingumo Teismas nesutinka su šiuo teiginiu ir mano, kad šiomis aplinkybėmis savininkas gali veiksmingai remtis judėjimo laisvėmis.

Teisingumo Teismo nuomone, prekyba nealkoholiniais gėrimais ir maistu „coffee shops“ yra maitinimo veikla, todėl pagrindinėje byloje nagrinėjami teisės aktai turi būti nagrinėjami tik paslaugų teikimo laisvės atžvilgiu.

Teisingumo Teismas konstatuoja, kad ši laisvė ribojama, kadangi „coffee shops“ savininkai neturi teisės parduoti teisėtų produktų kitose valstybėse narėse gyvenantiems asmenims ir šie negali pasinaudoti šiomis paslaugomis.

Tačiau šis apribojimas pateisinamas tikslu kovoti su narkotikų turizmu ir jo daromu neigiamu poveikiu.

Iš tikrųjų nagrinėjamais teisės aktais siekiama pabaigti dėl daugybės turistų, norinčių nusipirkti arba vartoti kanapes Maastrichto savivaldybės „coffee shops“, atsiradusį neigiamą poveikį. Maastrichto savivaldybės mero per posėdį pateiktais duomenimis keturiolika šios savivaldybės „coffee shops“ pritraukia maždaug 10 000 lankytojų per dieną, t. y. truputį daugiau nei 3,9 milijonus per metus. 70 % šių lankytojų negyvena Nyderlanduose.

Maastrichto savivaldybės meras ir Nyderlandų vyriausybė pažymi, kad dėl narkotikų turizmo šioje savivaldybėje kyla sudėtingesnių problemų, susijusių su lengvųjų narkotikų prekyba: įvairaus pobūdžio neigiamas poveikis ir nusikalstamumas, o taip pat augantis neteisėtos prekybos narkotikais, įskaitant sunkiuosius narkotikus, vietų skaičius. Belgijos, Vokietijos ir Prancūzijos vyriausybės konstatuoja dėl šio reiškinių kitose, visų pirma, Nyderlandų Karalystės kaimyninėse valstybėse narėse atsirandančius viešosios tvarkos pažeidimus, įskaitant neteisėtą kanapių eksportą.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymi, kad kova su narkotikų turizmu ir jo sukeliama neigiamu poveikiu atitinka kovos su narkotikais siekį. Ji sietina su viešosios tvarkos palaikymu bei piliečių sveikatos apsauga tiek valstybėse narėse, tiek ir Sąjungos mastu. Minėti tikslai yra teisėtas interesas, iš esmės galintis pateisinti Sąjungos teisės nustatytų pareigų, net ir susijusių su pagrindine laisve, kaip antai paslaugų teikimo laisve, apribojimą.

Teisingumo Teismas pažymi, kad draudimas įleisti į „coffee shops“ ne rezidentus yra priemonė, kuria iš esmės siekiama apriboti narkotikų turizmą ir sumažinti jo keliamas problemas.

Dėl galimybės priimti mažiau paslaugų teikimo laisvę ribojančias priemones Teisingumo Teismas konstatuoja, kad iš Maastrichto savivaldybės mero ir Nyderlandų vyriausybės pateiktos informacijos matyti, jog kitos priemonės, kurių buvo imtasi kovojant su narkotikų turizmu ir jo keliamu pavojumi, buvo neveiksmingos ir neleido pasiekti nurodyto tikslo.

Dėl galimybės leisti ne rezidentams patekti į „coffee shops“, tačiau neleisti parduoti kanapių, Teisingumo Teismas pažymi, jog nelengva tiksliai kontroliuoti ir prižiūrėti, kad šis produktas nebūtų ne rezidentams tiekiamas arba jų vartojamas. Be to, tai galėtų paskatinti rezidentus neteisėtai prekiauti arba perparduoti kanapes ne rezidentams „coffee shops“ viduje.

Be to, Teisingumo Teismas pažymi, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus Nyderlanduose negyvenantiems asmenims Maastrichto savivaldybėje nedraudžiama patekti į kitas maitinimo įstaigas ir vartoti nealkoholinius gėrimus ir maistą. Nyderlandų vyriausybės duomenimis tokių įstaigų yra daugiau nei 500.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti "[Europe by Satellite](#)". ☎ (+32) 2 2964106